

vedó soditi v skupščini, v kateri se razprava o tiskarnici dene na dnevni red.

Pri VII. občnem zboru 15. februarja 1872. leta je g. dr. Bleiweis nanašaje se na točko odborovega poročila o „tiskarnici“ stavil dva nasveta: a) občni zbor odboru nalaga, da pozveduje v pospehu Mohorjeve tiskarnice, in b) odbor naj na tanko pretrese pomislke v poročilu navedene in o tej stvari poroča prihodnjemu občnemu zboru.

Gosp. predsednik dr. Costa opomni, da ne bi mogel dati glasovati o dr. Bleiweisovih predlogih, ko bi kaj odločilnega imela v sebi, ker občni zbor smé odločevati le v stvaréh, ktere mu predlaga odbor; toda ta predloga sta le formalna ter odboru le nalagata dolžnost, to stvar še dalje prevdarjati; zato smé občni zbor glasovati o njima.

Velika večina pritrđi omenjenima predlogama.

Pri XXIV. odborovi skupščini 7. marcija 1872. l. bil je voljen nov odsek 5 odbornikov za Matično tiskarnico, in sicer gg. dr. Bleiweis, dr. Razlag, Fr. Sovan, Iv. Vilhar in A. Lésar.

To so dosedanje bistvene zgodovinske črtice, slavnemu odboru znane iz obravnav o osnovi Matične tiskarnice.

Naj slavni odbor zdaj še dalje izvé, kaj je ravno imenovani odsek delal, predno je prišel do nasvetov, ki so danes na dnevnem redu.

Najprej je bil g. Klein, voditelj Egerčne tiskarnice, vprašan, s koliko istino bi se dala čisto nova tiskarnica osnovati? Ta izvedenec je stroške za tiskarnico, ki bi delala s 4 stavci in imela črk za 10 pól, preračunal na 12.000 gold.

Dalje smo vsled naročila, ki ga je sl. občni zbor dal odseku, vprašali o osnovi in vspehu tiskarnice Mohorjeve družbe.

Iz prijaznega odgovora smo prejeli veselo poročilo; izvedeli smo, da se je ta tiskarnica, ki dela z 20 delalci, osnovala s 15.700 gold. ter ima: a) črk za 8000 gold., b) mizarskega orodja za 1300 gold., c) strojev za 6400 gold.

Konečni denarni vspeh te tiskarnice se pokaže še le konec leta, ko se sklene račun; vendar je pa toliko že gotovo, da tiskarnica društvu nakloni više obresti, nego mu jih je dosedaj donášala istina; kajti tudi vnunjega dela jej ne manjka. (Dal. prih.)

Dopisi.

Iz Gradca 17. julija. A—č. (Nenavadna nevihta.) Predvčerajšnjim na večer so se privlekli hudi oblaki nad naše mesto; nastal je strašen vihar, deževalo je, kakor bi ga bil iz škafa lil, vmes je rožljala toča in pobijala okna, da je bilo groza; gromelo in bliskalo se je, da smo mislili, da pride že sodni dan. Skoraj 3 ure brez prenehanja je trajala ta nevihta. Škoda je po vrtilih in na polji v okolici neizmerna. Na niže ležečih krajih je nastopila voda v kleti in tudi v stanovanja pri tleh, ker ulični požiravniki niso mogli toliko vode sproti požirati. V gradu „Eggenberg“ pol ure od Gradca bilo je posebno hudo. Hudournik je prihrul s hriba, razdril je na več krajih vrtno obzidje in v krasnem vrtu, kinču graške okolice, je do malega vse razdjal. K sreči so za časom živino spravili iz hlevov, in oteli neko kršeno, ktero je silovita voda na tla podrla in že seboj tirala. „Eggenberg“ je zdaj poln radovednežev, ki ogledujejo, kaj zmore sila narave v malo urah! Res! grozovito je letošnje poletje po svojih nevihtah.

Trst 15. julija. F. J. — Včeraj je Rojanska čitalnica obhajala svojo obletnico tako krasno, da še nikoli tako. Rojanska čitalnica ima neko posebno in zgodovinsko imenitnost, kajti leta 1868. bila je tako hud trn Tržaškim lahom, da so grozovito divjali in pobijali po ulicah mirne Slovence in okoličane, ter napeli vse moči, spodkopati to narodno društvo. Al na sramoto nasprotnikom svojim se jači vsako leto. Včerajšna „beseda“ je to očitno pričala. Rodoljube v tako obilem številu zbrane, da so vse prostorije čitalnične bile prenapolnjene, je nagovoril predsednik g. Ružička ter lepo naslikal delokrožje čitalnično v preteklem in sedanjem času, priporoča slogo. Potem gosp. Klemenc nastopi in govori o ravnopravnosti, ki je nič ne vživa okolica tržaška, kteri manjka šol, čeravno plačuje silne davke, — gospóska mestna jej sili le laške dopise itd. Povsod le nepostavnost, nikjer ravnopravnost! — Prosti kmet Jurij Grdol pa je nasproti z ostrim govorom očital okoličanom preveliko njihovo nemarnost ter hudo bičal starokopitneže in odpadnike naroda, kteri brezznačajno uhajajo v sovražni tabor — za dobro plačilo! Vkljub vsemu temu vendar on ne obupa o končni zmagi Slovenije. — Vsi govori so bili navdušeno sprejeti, zlasti ta prostega okoličana. — Igra „V Ljubljano jo dajmo“ se je vršila izvrstno dobro; glavna faktorja pa sta bila ta večer gosp. Katalan in gospá Dolinarjeva. Gospodičina Hučekova, še prvenka, in gospodičina Vesel-ova ste bili na pravem mestu, in gosp. Remec je bil pravi malomestni „purgar“ in gosp. Poženel pravi „študentač“. — Izvrstna vojaška godba polka Sachsen Meiningen je vmes lepe slovanske piése svirala. Po „besedi“ je množica predstavila veselico svojo na hlad pred poslopje, ktero je bilo z mnogobrojnimi svetilnami in lepimi transparenti okinčano, za kar sta si gospoda brata Kurenta veliko hvalo zaslužila. O nastopanji jutranje zore smo vzeli slovó od čitalnice Rojanske s srčnim klicem: Živela mnogo let!

Frickov Janez.

V Rojano. (Čitalnica naša) napravi v nedeljo 28. dne t. m. ob 7. uri zvečer veliko „besedo“ na prid nesrečnim bratom Čehom. Vstopni listi, kteri se dobodo pri tajniku in drugih odbornikih, veljajo za ude in neude 50 soldov. Vsi častiti udje in rodoljubi se vabijo v obilno vdeležitev, da pritekó na pomoč svojim slavnim bratom.

Za odbor:

Ivan Dolinar, tajnik.

Iz Gorice 21. julija. — Naše starešinstvene zadeve so dobile principiélno važnost. Dve volitvi 3. volilne skupščine je mestni zastop, po starem sestavljen, 10. junija t. l. za neveljavni izrekel. Sedeli so v seji tisti dan tudi oni starešine, kteri so bili o volitvah padli. Tedaj so bili oni sodniki novoizvoljencev, po kterih so padli! Namestništvo je mestno-zborni sklep ustavilo. In do tû je vse prav. A namestništvo je šlo še za en korak dalje: izreklo je volitvi po starešinstvu ovrženi za veljavni, češ, da ju je starešinstvo brez vzrokov ovrгло. Starešinstvo je imelo pa ta namestništveni čin za prestopok zoper svojo avtonomijo in se mu ni hotelo udati. Sklenilo je bilo dalje starešinstvo v omenjeni seji še nekaj družega, namreč to, da se potrjenim novim izvoljencem potrdilni dekret ne vroči, dokler ne bode stvar zarad volitev 3. skupščine dognana. Ta sklep je namestništvo tudi za nepostaven spoznalo. Po večkratnih dopisovanjih med dotičnimi oblastmi je prišlo do tega, da je stari župan potrjenim novoizvoljencem dekret vročil in potem odstopil. Na to je bila napovedana seja za 6. dan t. m., v ktero so bili povabljeni vsi starešine (razen 6, o volitvah ne vnovič izvoljenih) 1. in 2. skupščine; namesti dveh novih 3. skupščine — zarad kterih teče pravda — pa poprejšnja zbornika iste skupščine. In, ker je eden izmed nju županov namestnik, sklical je in vodil sejo on. Po mnogih zaupljivih naprejšnjih pogovorih bil je izid te seje ta, da so vs

enoglasno sklenili, poslati pritožbo na ministerstvo zoper namestništveno razsodbo, ktera izreka volitvi 3. skupščine za veljavni. Temu se ni vstavljal niti vladin navdihovalec — kakor trdi skrajna stranka — dr. Pajer, niti vladin komisar. Dr. Pajer je v dvoumnem govoru svoje glasovanje motivaval. — Radovedni smo zdaj, ali minister namestništvu, ktero je menda vendar le predaleč seglo, pritrudi ali ne. Ako se v Beču namestništvena razsodba potrdi in se jej mestni zastop še ne podvrže, bo treba vse starešinstvo razpustiti. — Da se pa večina starega zbora novima izvoljencema 3. volilne skupščine vstavlja, prihaja od tod, ker trdi, da so se glasovi kupovali z denarjem, in da ni bilo voljenje prav svobodno. — „Il Pettine“ 1. štev., ki je bila v prepoved djana, je po razsodbi sodnije zopet oproščena. — Svoboda, kakor v Gorici! — rečemo zdaj lahko. V včerajšnji 2. številki je naslikan baron Rechbach, „Goriziano“ itd.

S Primorskega 20. julija. — Zeló užalila nas je zadnja seja „Matičnega“ odbora 9. dne t. m. Obnašanje nekterih odbornikov proti dr. J. Bleiweis-u je preostuden cinizem. Malokedaj se nam je kaj tako gnjusilo, kakor dotične obravnave posnetek v „Slov. Nar.“. Denimo, da bi se bil dr. Bleiweis ne vem kako pregrešil, ne bi se spodobilo, tako postopati. Sicer pa se je dr. Bleiweis za pošteno in pravično reč poganjal, ne le, kar zadeva Vošnjakov dopis v „Nar.“, temveč tudi, kar se tiče tiskarnice same. Vsak nesebični rodoljub mora želeči, da bi „Matica“ imela svojo tiskarnico, ki bi brez zgube in neodvisna od samevolje družih tiskarjev tiskala si svoja dela. Veselí nas, da so vsi neodvisni in nepristrani odborniki za lastno Matično tiskarnico glasovali, in samo nekteri akcijonarji „Narodove“ tiskarnice ne. Najbolj pa se pri nas čudimo p. n. duhovnim gosp. odbornikom, da se niso vsi na tisto stran obrnili, kamor bi se bili morali iz lahko potipljivih razlogov. Tužna majka Slovenija!

Metlika 18. julija. — Mnogo in mnogovrstnih pritožeb naših sosedov črnomaljskih zoper njihovega župana Stoniča smo čitali letos v „Novicah“, vendar smo mislili, da vse to so le osebne homatije. Al zdaj smo se sami prepričali, da so njihove pritožbe popolnoma pravične. Doživeli smo sami Stoničevo surovost 16. dne t. m., ko je bil sejm pri nas in več Črnomaljcev v krčmi Kartusovi, k njim pa se pridruži tudi njih župan Stonič. V tem hipu pa — brez vsega vzroka — začne razsajati in žaliti mirne Črnomaljce, češ, da so berači, vsi zadolženi, da on mora mestno kaso zalagati, on je gospod v Črnomlji itd., tako, da je bilo že nam ostudno, poslušati take psovke. Tako razžaljivo obnašanje zavrne pošten posestnik — če se ne motim — Miha Kolbezen, brat znanega narodnjaka Janeza Kolbezna — ter mu reče, da mestna kasa ni njegova kasa in če so nekteri Črnomaljčanje jej dolžni, niso njemu dolžni; pometajte pred svojim pragom — mu je rekel — kjer je na kupe smeti; mar mislite, da boste z nami tako neotesano ravnali kakor z ženo svojo? — mar mislite, da ne poznamo vas, ki ste havzirali po Nemčiji in se za „grofa“ izdajali, da še zdaj vam je ostalo imé „grofa Fecenburga“? Stine iz Koprivnika Vam more o Vašem „grofovstvu“ več povedati, pa tudi Vaš skozi in skozi pošteni oče Vas skozi in skozi pozná. Mi Vam le to povemo, da Boga prosimo, naj Črnomelj kmalu reši sramote tacega župana, ki ga je c. k. sodnija že obsodila za 8 dni v zapor! — Na to začne Stonič divje vpiti ter hudo sune Kolbezna, da bi se bil pretep začel, ako bi ga ne bili zabranili pričujoči. — Vse to smo videli in slišali mi ter se prepričali, da tak župan je res strašna nadloga Črnomaljcem!

Matija Lesar.

Iz Krke 19. julija. (Pravda za železnico.) Strašansk krič zarad železnice so povzdignili nekteri naši sosedje na Dolenskem, češ, da naša stran je beraška, njihova pa „obljubljena“ dežela! Jaz se ne spuščam v razsodbo, kje da naj se naredí železnica, ali kdo je bolj bogat, ker vsi smo dosti revni; al v brambo naše strani moram vendar eno reči. Z zaničljivo besedo „Suhe Krajne“ nas tedaj hočete odpraviti. Al — počasi! Krka je glavna reka cele Kranjske dolenske strani; to vé vsak, kdor je že potoval po Dolenskem, in vendar nek dopisnik iz Ljubljane v 79. listu „Slov. Nar.“ imenuje obrežje reke „pusto Suho Krajno“. Tak dopisnik je pač slabo geografično podučen, ako se mu obrežje reke zdí pusta „Suha Krajna“, — kraje Zatičino, Št. Vid, Trebno itd. pa zove „rodovitne, ljudnate kraje“. Vprašamo zato onega geografa: ali ne vé, ako ni štiri do pet tednov dežja, da že so vsi oni prebivalci sè svojimi vrečami in mehovi v „Suhi Krajni“ v mlinu? — Ali so mar le prebivalci „rodovitnih“ krajev Slovenci z dušo in telesom, mi pa ne? Zadnje volitve so kazale, kdo je naroden, kdo ne. Krčanje in Žuženberčanje so volili pošteno narodno; ali je pač tudi una stran povsod tako zvesta bila? Nam ni veliko za železnico, naj gre tod ali tam; al to bi radi vedeli, zakaj da našo stran odbijajo s krivično, v starodavnih časih skovano pritlikino: „Suhe Kranje“, čeravno imamo večo reko, več mlinov in žag kakor vsa dolenska stran. Konečno rečem še to, da menda prebivalcev „rodovitnih“ krajev ni treba opomniti znanega ljudskega pregovora, ki pravi, da niso bolj oddaljeni od „Suhe Krajne“ kot kozji rep od . . . . .

Janez Zupanec.

Iz Idrije.*) Na sv. Petra in Pavla dan je bila v tukajšni čitalnici „beseda“ na čast prečastitemu gosp. dekanu Janezu Kovačiču pred odhodom v Trebno. Prvi je nastopil ženski zbor v belem oblačilu in držeč mnogovrstno cerkveno orodje v rokah, pel je izvrstno pesem; v sredi odra pa je držal mladi dečko v podobi angeljčka rdeč prt z napisom „Slava“, gospá Stegnarjeva pa je prečastitemu gospodu dekanu izročila venec, na katerem se je bral sledeči napis:

Mala reč je, vendar vroče
Plam ljubezni ven gorí
Ter vedno kliče: Večni oče
Naj Vas dolgo še žíví!

Potem je sledílo voščilo, kteremu so ravno tako kakor pri petji ženskega zbora, po vsej dvorani doneli slava-klici. — Po tej ovaciji prečastitemu gospodu sledila je igra „Kovač“, v kateri je nova diletantinja gospodičina Marička Baumaherjeva se skazala kot izvrstna gledališka moč. Po dovršeni igri slišali smo dvospev „Mlin“, ki ste ga gospodičina Tušarjeva in Likarjeva, tako lepo peli, da ste v vseh poslušalcih izbudili željo, naj bi nas mnogokrat razveselili s svojimi krasnimi glasovi. Slovesno veselico je sklenila godba s plesom do pozne noči.

Več poslušalcev.

Iz Kamnegorice na Gorenškem, 20. julija. (Ljubljanskega „Tagblatt-a“ dopis iz Kropo) v listu 11. dne t. m. je v Kropi veliko nevoljo vzbudil in to po pravici, ker laž kopiči na laž. Laž je, da je stolni dekan Zupan na 2. dan julija vsakega leta praznik na čast Materi Božji posebno za Kropo osnoval, — resnično pa je to, da gospoda Zupana še ni bilo med živimi ali vsaj se je še le abc učil, ko so Kroparji omenjeni praznik obhajali že vsako leto 2. dan julija. Kdo pa da je tista „pametnejša množica“ („die einsichtsvollere Bevölkerung Kropps und der Umgebung“) kakor dopisnik pravi, ktera je gosp. Zupana letos pismeno prosila, naj nikar v Kropo ne pride tega praznika obhajati, — to pa

*) Po naključbi zakasnjeno.

edini vé on, ki je to laž skoval. Naj se imenuje tista „einsichtsvollere Bevölkerung“, ktera hoče dobrotnica Kropi biti s tem, da v skrivnih pismih gospodu Zupanu pisma pošilja in mu žuga z napadom, ako se predrzne 2. julija v Kropo priti. Res! daleč bi bili že prišli mi Slovenci, da bi ne smeli več svojih rojstnih krajev obiskovati! — V pojasnilo grdega početja „Tagblattovih“ rokonačev naj omenim, da Kroparji vsako leto od starodavnih časov 2. julija obljubljeni praznik na čast Materi Božji obhajajo; zbog tega so si vsi duhovniki, kateri so v Kropi rojeni, za letos besedo dali, da pridejo ta dan vsi domú, ter bodo skupno s svojimi rojaki obhajali praznik. Med temi duhovniki je pa tudi gosp. Zupan, dekan pri stolni fari v Ljubljani, nad katerim „Tagblatt“ svojo srd in svoj žolc raztresa.

Velika jeza poštenih Kroparjev proti „Tagbl.“ dopisniku je tedaj privična. Al grdo od Kroparjev je to, da mene imajo za onega nesramnega dopisnika! Vsaj Kroparji vsi mene dobro poznajo in vedó, da sem narodnjak in da raji se pogreznem v zemljo, kakor da bi s „Tagblatom“ v kaki zvezi bil. Zatoraj tukaj očitno pred vsem svetom rečem, da jaz onega dopisa v „Tagblattu“ 11. julija nisem pisal in da o njem tudi nič nisem vedel, dokler ga nisem v listu samem bral. Zato tiste gospode v Kropi, kateri ondi menijo „kapital“ in intelligencijo“ zastopati, priprostim Kroparjem pa na uho trobijo, da sem jaz pisatelj nesramnega dopisa, imenujem očitno grde lažnike in, kakor Nemeč pravi, „šufte“, ktere bodem še pred sodnijo klical, da svoje poštenje kot slovenski rodoljub pred Kroparji rešim. Vi pa gospodje, ki se šopirate s puhlo frazo „kapitala“ in „inteligencije“ Kroparske, vedite, da je resnična naša prislovica: „kar v srcu vre, to tudi čez usta gre“, in da po takem v Vašem taboru se skriva oni pisatelj, kterege ni sram, laži trositi po svetu, da bi poštene ljudi zunaj Kroke in v Kropi oskrnil.

Rajko Špindler, tajnik.

Iz Čateža na Dolenskem. (*Huda toča*) je 10. t. m. pobila polje in vinograde Čateške tako, da ne bode skor nikakoršnega pridelka.

Iz Ljubljane. Svetli nadvojvoda Albrecht, slavni vojskovodja, je pretekli teden, ko je ogledaje vojništvo na Kranjskem obhodil mnoge kraje, bival tudi v Ljubljani. Da je naša dežela zeló priljubljena slavnemu princu, to nam je na radost našo že davno znano; kako pa tudi njega ona spoštuje, imel je priliko se prepričati na tem potovanji. Dopis iz Kostanjevice, ki nam je ravnokar došel (tedaj prekasno za današnji list) nam popisuje častni sprejem od strani ondotnega naroda in prijazno njegovo občenje z duhovnimi gospodi, obisk farne cerkve itd., to pa da je nekte re „liberaluške dušice“ hudo zbódló! Prihodnjič več o tem.

— Glasi o razpustu deželnega zbora našega so zeló potihnili. Kolikor mi iz verjetnih virov vemo, vendar ne misli ministerstvo zdaj, narod naš sopet trpinčiti z volitvami. Al v ministerski kuhinji se kuha včasih kaj, kar nenadoma skoči na dan. Zato naj prijatelji naroda našega čujejo, da smo pripravljene na volilni boj, ako bi treba bilo. Vigilantibus jura!

— (*Odbor družbe kmetijske*) je pooblastil gospoda Kapele-a v Metliki, da na račun državne subvencije od g. Homač-a v Gradac-u kupi blizo enoletnega, izvrstno lepega Sufolškega mrjasca, ki se bode potem v Metliki na očitni dražbi po nižji ceni prodal.

— (*Kozave ovce*) so med čedami, ki so zdaj na paši v Šneperskem gozdu na Notranjskem, kamor se je ta hudo kužna bolezen zatrosila iz Istre, kjer so čez zimo kranjske ovce bile na paši. Pa vsaj so nekteri naši ljudje tako nemarni, da jih le zmodrí — velika škoda!

— (*Učiteljske službe*) so razpisane: na c. k. realni gimnaziji v Kranji s slovenskim učnim jezikom za klasično filologijo (do 20. avgusta) in na prihodnji c. kr. realni gimnaziji v Kočevji z nemškim učnim jezikom za klasično filologijo ena, druga za matematiko in natoroznanstvo, subsidjarno tudi za zemljepis (do 15. avgusta); razpis želi tudi za Kočevsko gimnazijo znanje slov. jezika. Prošnje naj se pošljejo c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljano.

— (*9 štipendij za Slovenke Kranjice*), ki se hočejo babilštva učiti v Ljubljani, je razpisanih po 52 gold. 50 kr. in s povračilom popotnine v Ljubljano in potem domú. Šola za babice s slovenskim jezikom se začne 1. oktobra. Kranjica, ki želi štipendijo dobiti, naj do 25. dne prihodnjega meseca vloži pismo prošnje pri c. k. okrajni gosposki in dokaže, da je revna, poštena, za uk in babilštvo sposobna, slovenskega branja zmožna, a ne čez 40 let stara.

— (*Vabilo k pristopu „glasbeni Matici“ v Ljubljani.*) C. kr. deželno predsedstvo je z odlokom 14. dne junija t. l., šte. 5732., dovolilo osnovo družbe — glasbene Matice v Ljubljani — z namenom, vsestransko podpirati in gojiti slovensko narodno glasbo. Da tedaj vzraste do sedaj še pogrešena slovenska glasbena literatura, misli to društvo na svitlo dajati dobre slovenske kompozicije za cerkev, šolo in dom in razpisavati darila za najboljša domača glasbena dela, — nabirati po vsi slovenski zemlji narodne pesmi, ki se nahajajo med narodom, in skrbeti za to, da se te pesmi v lepo vredjeni zbirki na svitlo dadó, — skrbeti dalje za to, da se osnuje glasbena knjižica, v katero imajo sčasom priti pred vsem vse izvirne domače, pa koliko bo mogoče, tudi vse druge izvirne slovanske kompozicije, kakor tudi podučne knjige o glasbi iz vseh jezikov, — napravljati glasbene produkcije, — koncem utemeljiti na Slovenskem po mogočosti pevsko glasbeno šolo.

Vsak izobražen človek, bodi si moškega ali ženskega spóla, more pristopiti k temu društvu; družbeniki plačujejo na leto 2 gold., ustanovniki pa enkrat za vselej 40 gold., oziroma v 4letnih obrokih.

Nadjamo se, da vsi domoljubi in tudi mile domoljubkinje, katerim je mar za razvitek naše národne glasbe, bodo gotovo radostni pozdravili napravo takega občekoristnega in sosebno Slovincem potrebnega društva, in zato tudi ne dvomimo, da bodo prihiteli vsi združiti se v kolo prijateljev glasbe v pospeh in povzdigo narodne pesmi.

Prihranimo si še vprihodnje dalje o tem govoriti; danes prosimo le, da bi nazoči poziv blagovolili objaviti vsi slovenski časniki.

Oznanila pristopov ali vpisnin prejema g. družbeni blagajnik Fr. Drenik.

Začasni opravljajoči odbor:

Fr. Ravnikar, predsednik. A. Jentl, podpredsednik.
V. Valenta, tajnik. Fr. Drenik, blagajnik.

— (*Izlet „Sokola“ v Loko*) v nedeljo 14. t. m. je bil zopet sijajna priča, kako priljubljeno je društvo v ljubljanskih krogih. Že zjutraj odpeljal je vlak nad 100 osob v Loko, mnogo pa jih spremljalo Sokole na poti od Medvod čez Soro, v Loko. Sprejem je bil povsod prijazen in so pozdravljali možnarji došle, čeravno ljudstvo v teh krajih še ne kaže take navdušenosti, kakor je na priliko v okolici ljubljanski, kakoršna je bila v Litiji in drugod. Po dveh urah hodá je „Sokol“ iz Preske, kjer so peli pevci pri maši, došel v Loko okoli 12. ure, kjer je bil srčno pozdravljen od gospice Kadivčeve na čelu deputacije s čitalnično zastavo in mnogobrojne množice ljudstva. „Sokolova“ zastava bila je venčana z lepim vencem iz gorskih cvetic. Isto tako

je Kranjski „Sokol“ s svojo zastavo in z govorom pozdravil ljubljanskega „Sokola“. Na oba pozdrava odgovoril in zahvalil se je starosta dr. Zarnik in potem se je združeno društvo s tremi zastavami in godbo Sokolovo na čelu podalo v mesto. Pred čitalnico, kjer so se hranile zastave, pozdravil je podstarosta g. Josip Nolli Loškega župana, narodnjaka gosp. Moharja in ves odbor čitalnice, gospice pa so kinčale Sokolce z lepimi šopki. Po obedu, ki je bil pri g. Guzelu, podalo se je celo društvo na kolodvor pričakovat ljubljanskih gostov. Velikansk pogled je bil, ko je pridrdral vlak in pripeljal na stotine Ljubljancev in se je cela ogromna procesija pomikala počasi na Vincarje. Gotovo več kakor 600 je bilo samo iz Ljubljane prišlo gostov s Sokolom, mnogo iz Kranja in bližnjih krajev, tako da je prostora manjkalo na Vincarjih, kjer je bila prava ljudska veselica s petjem, telovadbo, govori, godbo in plesom do pol 9. ure, ko je odrinil „Sokol“ in vsa družba na kolodvor. Vhod v Ljubljano je bil impozanten in čitalnična restavracija po razhodu vsa napolnjena. — „Tagblatt“ v očigled tega sijajnega vspeha ni vedel družega, nego z najsurovejšimi izrazi in nesramnimi lažmi grditi ljubljanskega in gorenskega „Sokola“. Prepuščaje „Sokolu“ samemu, da zavrne razžaljive psovke,*) omenimo le to, da je surovo divjanje „Tagbl.“ kliče in zlivanje žolca najbolji dokaz, kako globoko je sklelo v „prusko srce“ to kliko, videti zopet velikansk vspeh narodnega društva. Konečno povemo le še toliko, da s „Tagblattovo“ surovo in neomikano drhalijo, ki pri vsaki priliki skuša sramotiti vse, kar je narodnega, ne bode nikdar sprave. Gotovo vsakemu miroljubnemu Nemcu ali prijatelju nemštva mora že samemu predsedati Strasburška pisarija „Tagblattova“. Da „Sokol“, kedar se vrača po kakem izletu domú, si najema ljudi, da ga spremljajo z živio-klici v mesto je tako grda laž, kakor to, da se „Sokolu“ pripisujejo pretepi itd. Surovost „Tagblattovim“ pisarjem meša celó tako vid in možgane, da vidijo rdeče srajce namesti sivih sukinj, fantaline namesti meščanov itd.! Ali ne pomisli tak pisun, da s takimi psovkami in lažmi razdraži ljubljanske narodne ljudi še bolj, ki potem — namesti da bi tiho spremljali „Sokole“ v mesto — še le „Tagblattovcem“ vkljub kričijo po ulicah. Ako se v spanji po takem vznemirjajo res kaki mestjani, naj se zahvalijo „Tagblattu“, — on s svojimi pisarijami vzrokuje preglasne „živio-klice“. Na akcijo pride reakcija: tako je povsod na svetu in zakon nature je tak. Sicer pa „Sokolci“ že sami vedó, kam merijo take psovke, in ogibali se bodo skrbno, da nehoté se ne zgodí kaj, kar bi povod dalo — razpustu društva.

— (Pobirki iz časnikov.) „Tagblatt“ je prinesel te dni oklic za podporo ljudskega šolstva pod imenom „Schulpfennig“. Nočemo ravno trditi, da „Schulpfennig“ ima namen, spodriniti „Peterspfennig“, kar bi se lahko verjelo, ker ga „Tagblatt“ oklicuje; al močno sumljivo je vendar to zaradi ponemčevanja naših ljudskih šol, ker v dotičnem „Schulpfennig-Comitetu“ so možje Pirkerjevega duhá, o katerem smo še le uni dan slišali, kako je nemško slovnico vsilil v 3. in 4. razred mestne ljudske šole. Če je namen čist in nepristransk, vprašamo omenjeni „Schulpfennigomite“: kako to, da snuje drugo podpornico in ne pomaga društvu, ki se je že lani z istim namenom osnovalo v Idriji pod naslovom: „Šola“ — društvo v podporo kranjskemu ljudskemu šolstvu, in čegar namen se v 1. §. glasi: „materijalno podpirati kranjsko

*) Deloma se je to že zgodilo, kajti „Tagblatt“ je že preklical nektere laži. Vred.

ljudsko šolstvo“. Ako to društvo se še ni krepko oživilo, mar bode mu na korist to, da se cepijo moči na dvoje? Taka pot je prav tista pot, da še bolj razdira, kar se je še komaj začelo. — Spoštovanega g. Lapajne-ta, zdaj učitelja v Ljutomeru, je prevzel Rechbauerjev štajarski liberalizem tako, da v „Slov. Pedagogu“ — na veliko veselje „Tagblatt-u“ — ljudsko šolstvo, posebno na Kranjskem, hudo obira. — Gosp. Ludevika Germonika, amanuensa pri ces. knjigarni ljubljanski, ki je zginil odtod, kliče v „Laib. Zeitg.“ c. kr. deželna vlada, naj se o 4 tednih vrne nazaj in svoj bég opraviči, sicer zgubi službo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Kedar nastopi vroče poletje in visoki gospodje gredó v toplice, miruje politika začasno. Tako tudi zdaj. Edino, kar zvemo iz časnikov različnih strank, je to, da razpor med ministerstvom čedalje dalje šega, če tudi se skrbno prikriva. Dr. Unger in dr. Glaser, ki zastopata „liberalno večino“ državnega zbora, sta hudo nevoljna na dr. Stremayer-a zaradi njegovega „preprijaznega“ postopanja s škofi, ki so ministerstvu pred nekimi tedni izročili spomenico o verskih in šolskih zadevah, — Andrassy pa, ki bi rad jezuite izpodil iz Avstrije, kakor je državni zbor Berolinski 17. dne u. m. sklenil izpoditi jih iz Nemčije, ju še bolj podpihuje zoper „klerikalnega“ Stremayer-a; — podrta gališka sprava, — imenovanje nekterih liberalcem ne priljubljenih ces. deželnih glavarjev in še več družega je vzrok, da skrajnim liberalcem niso po vseči Stremayer, Auersperg in Lasser. Zadej — pravijo — pa prežita Giskra in Herbst, da bi sopet splezla na stole ministerske.

— Nadvojvoda Vilhelm, ki je potoval v Petrograd k vojniškim vajam, je prišel iz Ruskega nazaj. „Wiener Abendp.“ piše, da je nadvojvoda jako zadovoljen s sprejemom na Ruskem dvoru.

— Če kak duhoven v svoji fari dve službi opravlja, je minister za bogočastje to-le odločil: če je pri kaki duhovniji služba pomočnega duhovnika sistemizirana, pa zaradi pomanjkanja duhovnov prazna, naj dobí duhoven, ki to službo zraven svoje opravlja, 10 gold. remuneracije za mesec dni iz verskega zaklada; če pa ni sistemizirana, tedaj za potrebno ne spoznana, naj nič ne dobí.

Hrvaško. Iz Zagreba. — Zmernejša magjarska stranka se je porazumela z narodno tako, da je Rauch s svojimi mameluki popolnoma na cedilu ostal. Pri volitvah odsekov ni bil noben Rauchovec izvoljen. Da ga ni sram ostati še v zboru, čeravno ga je, kakor nekdanj Ciceron izdajalca Katilino, dr. Makanec pozval, naj odlazi, je očitno znamenje, da take baže ljudje ne poznajo poštenja. V seji 18. julija je narodni poslanec Vrbančič predlagal, naj zbor sklene, da občine ne bodo več pobirale davka; predlog se je po večini glasov sprejel. Zavoljo obravnave, ki jih ima odsek, voljen za razpravo deželnega proračuna, je zborovanje za dalje časa odloženo. — Proračun je sestavil, kakor „Obzor“ piše, neki Vardijan, tajnik deželne vlade, brez vsega razgovora z dotičnimi predstojniki odseka. Čuje se, da 25. dne avgusta se bode odložilo zborovanje.

Ogersko. — Deakovci, kakor se zdaj kaže, so si po novih volitvah pridobili le kakih 18 do 20 glasov več; al še to ni prav gotovo, ker mnogo je novincev, o katerih se še ne vé, kako se bodo zasuknili. Košut, tudi izvoljen, piše v časniku „Magjar Ujsag“, da tudi zdaj ne sprejme poslanstva.